

**Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny
w Szkole Podstawowej Nr 22 z Oddziałami Integracyjnymi
im. Jarosława Iwaszkiewicza**

Wstęp

- I. Charakterystyka „sylwetki absolwenta” szkoły
 - 1) Uwarunkowania prawne
 - 2) Oczekiwania rodziców
 - ✓ Sfera fizyczna
 - ✓ Sfera emocjonalna
 - ✓ Sfera intelektualna
 - ✓ Sfera społeczna
 - ✓ Sfera duchowa
 - 3) Ocena potencjałów i możliwości rozwojowych uczniów
 - 4) Analiza uwarunkowań lokalnej społeczności
 - 5) Bilans zasobów szkolnych
 - 6) Sylwetka „absolwenta szkoły” wg członków Rady Pedagogicznej
- II. Analiza dotychczasowych działań szkoły
 - 1) Diagnoza jakości funkcjonowania uczniów
 - 2) Identyfikacja sukcesów wychowawczych i profilaktycznych szkoły
 - 3) Identyfikacja porażek wychowawczych i profilaktycznych szkoły
 - 4) Identyfikacja skutecznych i nieskutecznych metod wychowawczych i profilaktycznych
 - 5) Identyfikacja potrzeb rozwojowych nauczycieli
 - 6) Identyfikacja źródeł zewnętrznego wsparcia wychowawczego i profilaktycznego
- III. Strategie wychowawczo – profilaktyczne szkoły
 - 1) Działania o charakterze wychowawczym
 - 2) Działania o charakterze profilaktycznym
- IV. Ewaluacja programu
 - 1) Cel ewaluacji
 - 2) Strategie ewaluacyjne
 - 3) Sposoby opracowania i wykorzystania wyników ewaluacji
- V. Plany wychowawcze i profilaktyczne klas

Uaktualniony i ujednolicony tekst programu został uchwalony przez Radę Pedagogiczną w dniu 03 października 2017 r. i Radę Rodziców w dniu 30 listopada 2017 r. w uzgodnieniu z przedstawicielami Samorządu Uczniowskiego Szkoły Podstawowej Nr 22 z Oddziałami Integracyjnymi w Rzeszowie

Program zgodny z *Ustawą z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe oraz z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej a dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia,*

kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.

Inne podstawy prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art.72)
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych
- Konwencja o Prawach Dziecka
- Karta Nauczyciela
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia

Założenia programu są zgodne z :

- Statutem szkoły
- Wizją i misją szkoły
- Szkolnym zestawem programów nauczania
- Podstawami prawnymi

Wstęp

Przemiany, jakie dokonują się we współczesnym świecie dokonują się w zawrotnym tempie i powodują wiele problemów wynikających z faktu, że trudno za nimi nadążyć. Często bywają źródłem frustracji, zagubienia i poczucia bezradności uczestniczących w tych przemianach ludzi. Nasilają się w związku z tym w społeczeństwie takie zjawiska patologiczne jak: nadużywanie alkoholu, narkomania, wzrost przestępczości, przejawy agresji i przemocy, zanik więzi ze społeczeństwem, a co za tym idzie bierność wobec aktów przemocy, brak wrażliwości na dziejącą się krzywdę ludzką, „znieczulicę społeczną”. Istotny wpływ na rozwój i funkcjonowanie emocjonalno – społeczne młodego człowieka ma nasilająca się w ostatnich latach emigracja zarobkowa rodziców (opiekunów) do krajów UE.

W takiej sytuacji wzrasta nowe pokolenie, które szczególnie jest narażone na oddziaływanie tych zjawisk ze względu na fakt, że nie posiada jeszcze wykształconych mechanizmów obronnych przed różnego rodzaju zagrożeniami. Ochrona dzieci i młodzieży przed destrukcyjnym wpływem środowiska stanowi jedno z wyzwań współczesnej szkoły. To ona może pomóc młodemu pokoleniu odnaleźć się we współczesnym świecie, a także przygotować do stawienia czoła niekorzystnym czynnikom, które stanowią dla niego zagrożenie w ich najbliższym otoczeniu.

Naturalnym dążeniem człowieka jest czynić świat wokół siebie uporządkowanym i bezpiecznym. Także naturalnym dążeniem każdego nauczyciela jest zapewnienie bezpieczeństwa swoim wychowankom oraz uczynienie środowiska, w którym przebywa, czyli szkoły – miejscem, gdzie wszyscy czują się pewnie i nic im nie zagraża. Temu właśnie służą opracowywane i wdrażane w placówkach oświatowych programy profilaktyki, a jednym z nich jest właśnie ten program, który ma służyć naszemu środowisku szkolnemu.

Program został opracowany w trosce o wszechstronny rozwój osobowy ucznia. Został on oparty na wizji i misji szkoły i dostosowany do rozpoznanych wcześniej potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program ma za zadanie każdemu uczniowi stworzyć warunki niezbędne do jego wszechstronnego rozwoju. Celem szkoły jest budowanie integracji opartej na wzajemnym

szacunku i tolerancji między wszystkimi członkami społeczności szkolnej. Poprzez realizację programu chcemy mądrze towarzyszyć uczniom na drodze kształtowania w nich postawy odpowiedzialności, miłości do ojczyzny, poszanowania dziedzictwa kulturowego oraz otwartości wobec wartości kultur Europy i świata. Za podstawę nauczania i wychowania przyjmujemy uniwersalne zasady etyki, respektując chrześcijański system wartości. Wierzymy, że w przyszłości nasi wychowankowie, kierując się nimi, będą odpowiedzialnie wypełniać obowiązki rodzinne i obywatelskie.

I. Charakterystyka „sylwetki absolwenta” szkoły

1. Uwarunkowania prawne

- zostały szczegółowo określone we wstępie programu

2. Oczekiwania rodziców

- ✓ Sfera fizyczna
 - Uczeń zauważa, że się zmienia, rozwija się fizycznie.
 - Uczeń wie, co zagraża zdrowiu.
 - Przestrzega zasad higienicznego trybu życia.
 - Doskonali umiejętności dbania o swoje zdrowie i estetyczny wygląd.
 - Jest świadomy zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych (Internet, gry komputerowe, TV, media społecznościowe, telefony komórkowe itp.)
 - Wie, dlaczego nie należy stosować różnego typu używek.
- ✓ Sfera emocjonalna
 - Uczeń analizuje swoje emocje, sposoby myślenia i zachowania.
 - Przewiduje własne reakcje.
 - Akceptuje swoje doświadczenia i siebie samego.
 - Potrafi analizować swoje mocne i słabe strony.
 - Potrafi nazywać swoje indywidualne cechy charakteru i wyglądu.
- ✓ Sfera intelektualna
 - Posiada skonkretyzowane zainteresowania.
 - Ma swoje ulubione przedmioty, odkrywa radość z lektury, twórczości plastycznej, muzycznej, teatralnej, uprawiania sportu.
 - Wybiera zajęcia pozalekcyjne, lekturę, towarzystwo kolegów, metodę pracy, rodzaj rozrywki, sposób spędzania czasu.
- ✓ Sfera społeczna
 - Potrafi prawidłowo funkcjonować w roli dziecka, członka rodziny, ucznia, kolegi
 - Zna i wykonuje swoje prawa i obowiązki wynikające z pełnienia określonych ról społecznych
 - Nawiązuje prawidłowe relacje z rówieśnikami i osobami dorosłymi
 - Unika niebezpiecznych miejsc i ludzi zagrażających jego zdrowiu i życiu.
 - Umie potrafić sobie w trudnej dla siebie sytuacji społecznej
- ✓ Sfera duchowa
 - Kieruje się wartościami takimi jak: dobro, piękno, sprawiedliwość, uczciwość, zaufanie, tolerancja, pomaganie innym

3. Ocena potencjałów i możliwości rozwojowych uczniów.

Szkoła ze względu na swoją specyfikę (oddziały integracyjne) oraz uwarunkowanie środowiskowe (niekorzystne wpływy środowiska ze względu na jej lokalizację na terenie osiedla Baranówka, na którym, jak mówią statystyki policyjne, dochodzi do wielu zjawisk patologicznych i przestępczych) boryka się z wieloma problemami natury wychowawczej. Ponad stu uczniów posiada dokumentację z badań w poradni psychologiczno – pedagogicznej określającą naturę ich problemów. W wielu przypadkach więc są to uczniowie wymagający pomocy specjalistycznej i psychologiczno – pedagogicznej. Dotyczy to sfery zarówno instrumentalnej (dydaktycznej), jak również społeczno – emocjonalnej.

4. Analiza uwarunkowań lokalnej społeczności

Czynniki wspierające dzieci i młodzież w rozwoju;

- ✓ Silna więź emocjonalna z rodzicami.
- ✓ Regularne praktyki religijne.
- ✓ Stała opieka sprawowana przez kompetentną osobę dorosłą.
- ✓ Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania.

Czynniki zagrażające :

- ✓ Brak umiejętności społecznych.
- ✓ Presja grupy rówieśniczej.
- ✓ Patologie w środowisku lokalnym.
- ✓ Mała motywacja do nauki.
- ✓ Niewykorzystywanie w praktyce wiedzy zdobytej w szkole
- ✓ Wpływ mediów.
- ✓ Poczucie bezkarności.
- ✓ Ubóstwo materialne.
- ✓ Brak umiejętności radzenia sobie z problemami okresu dorastania.
- ✓ Problemy emocjonalne.

Narzędziami służącymi do zebrania powyższych informacji były gotowe opracowania dotyczące społeczności lokalnej, wywiad społeczny, ankiet wśród rodziców, rozmowy.

5. Bilans zasobów szkolnych

Zasoby naszej szkoły

Zasoby tkwiące w ludziach:

- ✓ wykwalifikowana kadra pedagogiczna zaangażowana w działania wychowawczo-profilaktyczne, realizująca ciekawe zajęcia pozalekcyjne,
- ✓ dobra współpraca i spójność oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych wszystkich pracowników,
- ✓ dbałość katechetów o regularne praktyki religijne uczniów i współpraca z parafią
- ✓ prawidłowy obieg informacji w szkole.

Materialne zasoby szkoły:

- ✓ komputeryzacja szkoły i dostęp do Internetu,
- ✓ systematycznie uzupełniany księgozbiór biblioteki szkolnej,
- ✓ pomieszczenie dostosowane do realizacji różnych form zajęć, w tym do potrzeb dzieci niepełnosprawnych
- ✓ sala gimnastyczna, boiska sportowe
- ✓ gabinety do pracy indywidualnej z uczniami

6. Sylwetka „absolwenta szkoły” wg członków Rady Pedagogicznej

Uczeń po ukończeniu klasy trzeciej Szkoły Podstawowej Nr 22 w Rzeszowie dobrze funkcjonuje w swoim naturalnym otoczeniu: w domu i w szkole. Rozumie i akceptuje otaczający go świat, siebie i innych ludzi. Dostrzega swoje zainteresowania i stara się je rozwijać.

Jest otwarty. Korzysta z możliwości jakie stwarza mu dom i szkoła. Rozumie ograniczenia wynikające z jego wieku. Wie, że istnieją różne sposoby komunikowania się. Potrafi wypowiadać swoje zdanie i wysłuchać opinii innych ludzi. Uczy się korzystania z nowych technologii komunikacyjnych. Potrafi radzić sobie ze stresem, lękami i napotykanymi trudnościami w różnych sytuacjach. Łatwo nawiązuje kontakty z innymi, potrafi zgodnie współdziałać z rówieśnikami bez względu na cechy indywidualne swoich kolegów. Świadomie uczestniczy w życiu rodziny, klasy, szkoły i środowiska.

Jest odpowiedzialny. W swoich działaniach dostrzega i rozumie związki przyczynowo - skutkowe. Cieszy się z sukcesów. Napotykając problem, stara się go rozwiązać samodzielnie lub korzystając z pomocy osób ze swojego najbliższego otoczenia. Stara się samodzielnie zdobywać wiedzę poprzez doskonalenie umiejętności czytania, pisania i liczenia. Działając w grupie poczuwa się do współodpowiedzialności za efekty jej pracy.

Jest ciekawy świata. Świat postrzega całościowo. Stara się poszerzać swoją wiedzę, rozwijać swoje zainteresowania i uzdolnienia. Staje się wrażliwy na piękno przyrody, dzieł literackich, plastycznych i muzycznych.

Jest krytyczny. Wiedzę zdobytą samodzielnie lub z pomocą nauczyciela potrafi porządkować i wykorzystywać do rozwiązywania problemów.

Jest rozważny. Tworzy obraz własnej osoby i posiada umiejętność samooceny. Posiada nawyk dbania o sprawność fizyczną, zdrowie i higienę. Zna i respektuje zasady bezpieczeństwa.

Jest prawy. Rozróżnia dobre i złe uczynki w oparciu o system wartości obowiązujący w jego otoczeniu. W swoim postępowaniu wykazuje dobre intencje.

Jest tolerancyjny. Rozumie, że różnice między ludźmi są czymś normalnym i pożądanym. W każdym stara się dostrzec coś dobrego i rozumieć go. Rozumie i akceptuje potrzeby kolegów niepełnosprawnych, w sytuacjach trudnych stara się pomagać.

Jest punktualny. Stara się dotrzymywać ustalonych terminów. Potrafi zaplanować swoje zajęcia. Szanuje czas swój i innych.

Model absolwenta po ukończeniu szkoły podstawowej

Jest aktywny – lubi ruch, uprawia sport, podejmuje próby ekspresji artystycznej, współuczestniczy w działalności grupy szkolnej.

Jest ciekawy świata – chętnie gromadzi wiadomości i korzysta z różnych źródeł, interesuje się otaczającym światem, dostrzega jego różnorodność, analizuje w nim zależności i związki przyczynowo-skutkowe. Stara się poszerzyć swoją wiedzę.

Jest krytyczny – potrafi selekcjonować i porządkować zdobyte informacje, ocenić ich przydatność do określonego celu.

Jest odpowiedzialny, prawy i rozważny – stara się przewidzieć skutki swoich działań, wykorzystuje wcześniejsze doświadczenia. Działa w grupie, poczuwa się do odpowiedzialności. Posiada określony system wartości. Bierze odpowiedzialność za swoje czyny. W działaniach kieruje się względami bezpieczeństwa. Rozróżnia i ocenia pod względem moralnym (etycznym) różne sytuacje życiowe.

Jest otwarty – chętnie i skutecznie nawiązuje kontakty prezentując swój punkt widzenia i rozważając propozycje innych.

Jest prawy – rozróżnia dobro i zło. W swoim zachowaniu wykazuje dobre intencje.

Jest punktualny – dotrzymuje terminów. Ma poczucie czasu, umie zaplanować swoje zajęcia, szanuje swój czas i innych ludzi.

Jest rozważny – zna zagrożenia występujące w jego środowisku, potrafi zapewnić bezpieczeństwo sobie i innym.

Jest tolerancyjny – rozumie, że różnice są czymś naturalnym. Stara się każdego zrozumieć, dostrzec w nim coś dobrego. Rozumie i akceptuje potrzeby kolegów niepełnosprawnych, w sytuacjach trudnych stara się pomagać.

Jest samodzielny – pozytywnie postrzega otoczenie. Działa planowo. Ma własne przekonania i zainteresowania. Potrafi adoptować się do nowych warunków, być odpornym na stresy.

Jest kreatywny – wierzy we własne możliwości. Świadomie kieruje własnym życiem. Stosuje technologię multimedialną w nauce i zdobywaniu wiedzy o świecie. Jest przygotowany do dalszego kształcenia się. Posiada wizję swojego przyszłego zawodu.

Jest świadomy współistnienia w grupie - cechuje go szacunek dla tradycji i środowiska naturalnego. Postrzega klasę jako element społeczności szkolnej. Zna zasady współżycia w społeczności klasowej i szkolnej i stosuje się do nich. Posiada umiejętność działania w zespole. Ma rozwinięte poczucie odpowiedzialności zespołowej. Posiada umiejętność konfrontowania własnych opinii ze zdaniem innych.

Odznacza się wysoką kulturą osobistą. Dbą o wizerunek ucznia i szkoły. Kulturalnie wyraża się. Zna i stosuje zasady dobrego wychowania. Jest przygotowany do odbioru mass mediów. Potrafi wyrażać własne przeżycia wynikające z kontaktu ze sztuką. Wyraża chęć uczestnictwa w różnych formach kultura (teatr, kino, muzeum, koncerty, wystawy, wernisaże, happeningi, itp.

Uczeń kończący Szkołę Podstawową Nr 22 z Oddziałami Integracyjnymi w Rzeszowie nie ma trudności w funkcjonowaniu w szkole wyższego stopnia.

II. Analiza dotychczasowych działań szkoły

1. Diagnoza jakości funkcjonowania uczniów .

Identyfikacja sukcesów wychowawczych i profilaktycznych szkoły.

W większości zespołów klasowych istnieją silne więzi rówieśnicze, na co wpływ miały m.in. przeprowadzane warsztaty z udziałem specjalistów spoza środowiska szkolnego. Niemniej jednak w kilku klasach nadal występuje potrzeba działań na rzecz integracji zespołów klasowych.

Uczniowie chętnie uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych rozwijając własne zainteresowania.

Angażują się w działania o charakterze społecznym (wolontariat, działalność w Samorządzie Uczniowskim, akcje charytatywne).

2. Identyfikacja porażek wychowawczych i profilaktycznych szkoły

Szkoła Podstawowa Nr 22 w Rzeszowie jest placówką szczególnie narażoną na niekorzystne wpływy środowiska ze względu na jej lokalizację na terenie osiedla Baranówka, na którym, jak mówią statystyki policyjne, dochodzi do wielu zjawisk patologicznych i przestępczych. Ze względu jednak na małą liczebność uczniów i integracyjny charakter szkoły w szkole nie występuje zbyt duża liczba zachowań niepożądanych. Istnieje duża kontrola społeczna i wiele tych zachowań udaje się w porę zauważyć i podejmować środki zaradcze

Z badań przeprowadzonych w poprzednich latach wśród uczniów wynika, że jako najbardziej zagrażające bezpiecznemu i zdrowemu życiu sytuacje uczniowie wskazali przemoc i agresję a szkole (67%), w rodzinach natomiast palenie papierosów przez członków rodziny (50%). Sygnalizowane były także takie problemy jak: nadużywanie alkoholu przez członków rodziny, przemoc w rodzinach, używanie narkotyków i dopalaczy. Duża liczba uczniów wskazywała także na wiele zagrożeń w środowisku zamieszkania takich jak: przemoc i agresja na podwórku, palenie papierosów, picie alkoholu, używanie narkotyków i dopalaczy przez znajomych, zmuszanie do zachowań zagrażających zdrowiu. Ankietowani uczniowie przyznawali się że zdarzało im się zachowywać w sposób zagrażający bezpieczeństwu i zdrowemu życiu (41%). Najczęściej były to przypadki stosowania przemocy wobec słabszych, palenie papierosów, rzadziej próby picia alkoholu, sygnalizowane były także sporadyczne próby używania narkotyków i dopalaczy (szczegółowa informacja w opracowanej analizie ankiet poszczególnych klas)

Główne sytuacje problemowe zaobserwowane w na terenie szkoły to agresja słowna tj. (przezywanie się, wulgaryzmy, przekleństwa) oraz pojedyncze akty agresji fizycznej (przepychanie, kopanie itd.) Sporadycznie zdarzają się drobne kradzieże i niszczenia mienia. Większość uczniów deklaruje chęć zdobywania rzetelnych informacji na temat zagrożeń i sposobów radzenia sobie z nimi na terenie szkoły (84%) i uważa, że może otrzymać w szkole pomoc w sytuacji trudnej, ale istnieje też duża grupa, która twierdzi, że tej pomocy nie uzyskuje z różnych powodów (np. z obawy przed ośmieszeniem przed rówieśnikami, obawy o złe zrozumienie, wstydu przed mówieniem o swoich problemach, braku zaufania do nauczycieli itp.)

Również ankietowani rodzice w większości przypadków nie zauważali istnienia w środowisku (w szkole, w mieście) sytuacji zagrażających zdrowiu i bezpiecznemu, spokojnemu życiu ich dzieci, a ci, którzy takie zagrożenie zauważyli najczęściej wymieniali: chuligaństwo, narkotyki, alkohol, papierosy, przemoc o agresja wśród dzieci – były to jednak rzadkie przypadki. Rodzice jednak w większości przypadków deklarowali zgodę na

poruszanie podczas zajęć z ich dziećmi na terenie szkoły tematów związanych z zachowaniami zagrażającymi bezpieczeństwu ich dzieci i sposobami radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Rodzice nie wykazali zbyt dużego zainteresowania poszerzaniem własnych kompetencji wychowawczych.

Ankietowani nauczyciele natomiast jako główny problem występujący wśród uczniów wskazali zachowania agresywne na terenie szkoły (agresja słowna i fizyczna), brak motywacji u uczniów do nauki, problemy w kontaktach z rodzicami uczniów sprawiającymi problemy wychowawcze oraz zasygnalizowali potrzebę współpracy ze specjalistami w zakresie realizacji treści profilaktycznych.

Na podstawie więc dotychczasowej analizy problemów środowiska i po uwzględnieniu charakterystycznych problemów związanych z okresem dorastania pozwala na wysunięcie wniosków, że podstawowe problemy, jakie mogą dotyczyć tej grupy uczniów to:

- naruszanie dyscypliny szkolnej
- agresja i przemoc rówieśnicza
- wagary
- zachowania ryzykowne – palenie papierosów, alkoholizowanie się i narkotyzowanie

3. Identyfikacja skutecznych i nieskutecznych metod wychowawczych i profilaktycznych

Najbardziej skutecznymi metodami w dotychczasowej pracy profilaktyczno – wychowawczej były: metody oddziaływań indywidualnych, takich jak: metoda modelowania, metoda zadaniowa, metoda perswazyjna, nagradzanie , metody aktywizujące.

Najmniej przydatnymi metodami okazały się: metody karania, podające.

Szczególnie atrakcyjne i skuteczne były warsztaty kształtujące umiejętności społeczne, przeprowadzane przez zewnętrznych specjalistów z zakresu profilaktyki wychowawczej, którymi obejmowane były wszystkie etapy edukacyjne.

4. Identyfikacja potrzeb rozwojowych nauczycieli

Nauczyciele na bieżąco doskonalą swoje kompetencje wychowawczo – profilaktyczne poprzez doksztalcanie indywidualne, szkolenia na terenie szkoły i poza szkołą dotyczące potrzeb rozwojowych uczniów i ich problemów. Sygnalizują dyrektorowi bieżące problemy.

Obecnie największą potrzebą jest zdobycie wiedzy nt. uzależnień behawioralnych, ich identyfikacji, rozpoznania symptomów używania i możliwych form pomocy oraz cyberprzemoc.

5. Identyfikacja źródeł zewnętrznego wsparcia wychowawczego i profilaktycznego

W realizacji swoich zadań szkoła współpracuje z takimi instytucjami jak:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- Ośrodki doskonalenia nauczycieli

- Biblioteki publiczne
- Uczelnie wyższe
- Organizacje pozarządowe
- PEFRON
- Policja
- Domy kultury
- Centrum Leczenia Uzależnień

III. Strategie wychowawczo – profilaktyczne szkoły

1. Działania o charakterze wychowawczym

NADRZĘDNY CEL WYCHOWANIA, ZADANIA SZKOŁY I ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSOBISTA NAUCZYCIELI

Naczelnym celem szkoły jest wychowanie młodego człowieka zgodnie z przyjętym systemem wartości w duchu miłości, mądrości, dyscypliny i szacunku dla innych. Cele priorytetowe we współczesnym wychowaniu, których nauczyciele nie powinni omijać, to:

- pomoc uczniom w uzyskaniu orientacji odróżniania dobra od zła,
- pomoc w odnajdywaniu swojego miejsca: w rodzinie, w grupie koleżeńskiej, społeczności: lokalnej, regionalnej, narodowej,
- kształtowanie etyki pracy, zwłaszcza rzetelności i uczciwości.

Zadania szkoły jako środowiska wychowawczego

1. Opieka wychowawców nad fizycznym i psychicznym rozwojem wychowanków.
2. Wychowanie zgodne z przyjętym systemem wartości.
3. Przygotowanie wychowanków do pełnienia ról społecznych oraz odpowiedzialności za środowisko.
4. Skoordynowanie i wzmacnianie oddziaływań wychowawczych domu, szkoły i środowiska rówieśniczego.
5. Wdrażanie uczniów do samorządności i stworzenie im dogodnych warunków do pracy w samorządzie uczniowskim.

Zadania nauczycieli przedmiotowych

1. Kształtowanie i pielęgnowanie zdrowego stylu życia.
2. Kształtowanie właściwego stosunku do środowiska naturalnego.
3. Kształtowanie prawidłowych postaw społecznych i pracy w grupie.
4. Rozumienie i kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich.
5. Rozwijanie znajomości i wiedzy regionalnej, tradycji i kultury.
6. Wdrażanie do przestrzegania norm, reguł i zasad postępowania.
7. Wdrażanie do umiejętności uczenia się - korzystanie z różnych źródeł informacji (podręczniki, encyklopedie, słowniki, leksykony, video, radio, kasety muzyczne, CD, czasopisma).
8. Wyrabianie poczucia odpowiedzialności.
9. Doskonalenie kompetencji językowych – nauczanie języka ojczystego, rozwijania, komunikowania się, dbanie o sprawne mówienie, słuchanie, czytanie.

Zadania wychowawców klas

Wychowawca:

1. Realizuje program wychowawczy szkoły i klasy.
2. Wzbogaca własny warsztat pracy wychowawczej. Wnioskuje o jego wzbogacenie lub modernizację do dyrektora szkoły.
3. Wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania.
4. Udziela pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów.
5. Organizuje indywidualną opiekę nad uczniami z trudnościami w nauce i zachowaniu.
6. Organizuje opiekę i kształcenie ucznia niepełnosprawnego w oparciu o procedury obowiązujące w szkole.
7. Tworzy warunki do rozwoju uczniów, przygotowania do życia w zespole, rodzinie, społeczeństwie.
8. Rozwiązuje ewentualne konflikty w zespole, także między wychowankami a społecznością szkolną.
9. Bezstronnie i obiektywnie oraz sprawiedliwie ocenia i traktuje wszystkich uczniów.
10. Prowadzi ewidencję zwolnień, usprawiedliwień uczniów przez rodziców, ewidencję zachowań uczniów.
11. Informuje rodziców (prawnych opiekunów) uczniów, Dyrekcję, a także Radę Pedagogiczną o wynikach dydaktyczno – wychowawczych swoich uczniów.
12. Działa zgodnie z regulaminem Rady Pedagogicznej oraz Statutem Szkoły.
13. Informuje na początku każdego roku szkolnego uczniów oraz rodziców o wymaganiach edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz sposobach sprawdzania osiągnięć uczniów.
14. Aktywnie uczestniczy w różnych formach doskonalenia zawodowego i samokształcenia, organizowanych w szkole lub przez inne organizacje.
15. Przestrzega zasad etyki zawodu nauczycielskiego.
16. Kontroluje obecności uczniów na zajęciach.
17. Aktywnie uczestniczy w pracach zespołów powołanych przez Dyrektora Szkoły.
18. Koordynuje działania wychowawcze nauczycieli uczących w klasie.
19. Współpracuje z rodzicami i informuje ich o wynikach i problemach w zakresie kształcenia i wychowania, włącza rodziców w programowe i organizacyjne sprawy klasy.
20. Współdziała i współpracuje z rodzicami, pedagogiem szkolnym i innymi instytucjami opiekuńczymi, np. PPP w celu uzyskania wszechstronnej pomocy dla swoich wychowanków.
21. Prawidłowo prowadzi dokumentację klasy i każdego ucznia (dziennik, arkusze ocen, świadectwa szkolne, plany wychowawcze, obserwacje uczniów i kontakty z rodzicami).

Zadania Pedagoga

1. Diagnoza sytuacji dziecka i jego rodziny (potrzeb, możliwości i zainteresowań) w celu określenia możliwości udzielenia pomocy i formy tej pomocy.
2. Stały kontakt z rodzicami dzieci przejawiającymi trudności w nauce i zachowaniu oraz z rodzicami niewydolnymi wychowawczo w celu wsparcia i wzmocnienia ich kompetencji wychowawczych.

3. Pomoc wychowawcom i pozostałym nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z uczniem.
4. Prowadzenie spotkań z zespołami klasowymi kształtujących ich kompetencje społeczne oraz z zakresu profilaktyki uzależnień.
5. Spotkania indywidualne z uczniami z trudnościami rodzinnymi, emocjonalnymi lub trudnościami w nauce.
6. Integracja poszczególnych zespołów klasowych oraz społeczności całej szkoły.
7. Zapobieganie izolowaniu lub odrzucaniu uczniów.
8. Prowadzenie spotkań edukacyjno-informacyjnych dla rodziców o tematyce wychowawczej.
9. Współredagowanie opinii o uczniach do specjalistycznych poradni lub innych instytucji.

Podstawą pracy wychowawcy klasowego są klasowe plany pracy wychowawczo - profilaktycznej, powstałe na bazie Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego. Spośród zasad współpracy z rodzicami istotną rolę odgrywa właściwy obieg informacji, od których zależy interwencja odpowiedniego organu szkoły w złożonych problemach uczniów.

CELE KIERUNKOWE dla uczniów klas I-III

1. Ukształtowanie w uczniu zachowań sprzyjających zdrowiu.
2. Ukształtowanie w uczniu postawy prospektywnej wyrażającej się otwartością w przyszłość i umiejętnością radzenia sobie ze zmieniającą się rzeczywistością. Rozbudzenie motywacji do samokształcenia i ugruntowanie potrzeby wszechstronnej edukacji.
3. Ukształtowanie w uczniu wrażliwości estetycznej, potrzeby twórczej ekspresji i indywidualnego postrzegania i przeżywania piękna otaczającego świata.
4. Przygotowanie ucznia do uczestnictwa w życiu społecznym poprzez ukształtowanie właściwych wzorów pełnienia ról społecznych oraz wykształcenie umiejętności regulowania stosunków ze środowiskiem społeczno-przyrodniczym i wrażliwości społecznej.

Ad. 1.

Ukształtowanie w uczniu zachowań sprzyjających zdrowiu.

L.p.	Zadania	Cele wychowawcze dla I etapu edukacyjnego- jako rezultaty pracy wychowawczej nauczyciela	Proces wychowawczy
1	Rozwijanie samowiedzy przez odkrywanie własnej odmienności i indywidualności.	Uczeń wie, że jest człowiekiem: myśli, czuje, posługuje się pamięcią, przeżywa, rozwija się duchowo i fizycznie, lubi siebie. Rozpoznaje cechy własnej płci. Zna swoje imię i nazwisko, datę urodzenia i adres zamieszkania. Obserwuje jak się zmienia, rozumie i akceptuje te zmiany.	Rozmowy, opowiadanie o sobie, odgrywanie scenek, zabawy. Gromadzenie informacji na swój temat. Oglądanie fotografii rodzinnych. Ćwiczenia i gry dydaktyczne rozwijające zmysły, pamięć i wyobraźnię.
2	Rozwijanie dbałości o	Potrafi się ubrać i zachowywać	Organizowanie

	własny wygląd i zdrowie.	stosownie do sytuacji. Ma własny gust. Umie zachować higienę własnego ciała. Dbą o własne zdrowie i bezpieczeństwo, wie do kogo może się zwrócić o pomoc.	wycieczek w celu obserwacji najbliższego środowiska przyrodniczego. Prowadzenie zabaw i zajęć, mających na celu ocenę działalności ludzi w środowisku. Prowadzenie rozmów na temat zagrożeń dla zdrowia i życia.
3	Kształtowanie zachowań sprzyjających ochronie środowiska.	Wie, co szkodzi zdrowiu fizycznemu i psychicznemu. Potrafi obserwować zmiany zachodzące w środowisku przyrodniczym. Wie, co jest szkodliwe dla ludzi i środowiska, wie, jak może temu zapobiegać.	Organizowanie wycieczek w celu obserwacji najbliższego środowiska przyrodniczego. Prowadzenie zajęć i zabaw, mających na celu ocenę działalności ludzi w środowisku. Prowadzenie rozmów na temat zagrożeń dla zdrowia i życia.

Ad. 2

Ukształtowanie w uczniu postawy prospektywnej wyrażającej się otwartością w przyszłość i umiejętnością radzenia sobie ze zmieniającą się rzeczywistością. Rozbudzenie motywacji do samokształcenia i ugruntowanie potrzeby wszechstronnej edukacji.

L.p.	Zadania	Cele wychowawcze dla I etapu edukacyjnego- jako rezultaty pracy wychowawczej nauczyciela	Proces wychowawczy
1	Rozwijanie kreatywnej postawy wobec siebie i otaczającej rzeczywistości	Uczeń wie, że każdy problem można rozwiązać na wiele różnych sposobów. Rozwija umiejętność rozwiązywania zadań wieloma sposobami. Wymyśla rebusy, łamigłówki i zagadki, skecze i gry. Lubi marzyć, dociekać prawdy, opowiadać baśnie i inne niezwykle historie.	Wspólne rozwiązywanie problemów różnymi sposobami. Poszukiwanie rozwiązań niespotykanych, oryginalnych, łączących działalność: językową, matematyczną i artystyczną. Organizowanie sytuacji

			problemowych i wskazanie możliwości rozwiązywania problemów.
2	Rozwijanie sprawności i samodzielności życiowej.	Potrafi zorganizować zabawy i inne interesujące zajęcia dla siebie i kolegów. Potrafi załatwić sprawę na poczcie, w sklepie i w sekretariacie szkolnym. Wie, kogo może poprosić o pomoc w razie nagłej potrzeby.	Organizowanie wycieczek do sklepów i urzędów, próby załatwiania prostych spraw. Zwiedzanie ośrodka zdrowia, ćwiczenie pierwszej pomocy w prostych sytuacjach. Spotkania z pielęgniarką, lekarzem, strażakiem, itp.
3	Rozwijanie umiejętności komunikowania się z innymi.	Zależy mu na skutecznym porozumiewaniu się z innymi ludźmi. Umie słuchać i zadawać pytania. Chętnie rozmawia na interesujące tematy. Zna nowoczesne sposoby komunikacji: telefon, Internet i potrafi z nich korzystać.	Zajęcia oparte na dramie, rozwiązujące problemy komunikacyjne. Posługiwanie się Internetem i telefonem w celach komunikacyjnych
4	Rozwijanie umiejętności poszukiwania i interpretowania informacji.	Wie, jakie informacje mogą znaleźć w bibliotece, w encyklopediach. Uczy się języka obcego i korzysta z komputera. Wie, że należy ostrożnie przyjmować informacje, bo nie wszystkie mogą być prawdziwe.	Rozwiązywanie problemów poznawczych wymagających umiejętnego korzystania z biblioteki oraz innych źródeł wiedzy
5	Tworzenie właściwych relacji z otoczeniem, obejmujących sferę poznawczą i uczuciową.	Zna imiona i nazwiska swoich kolegów w klasie, nauczycieli i dyrektora szkoły. Wie, czym interesują się jego koledzy, a oni znają jego zainteresowania. Stara się z nimi bawić i spędzać wolny czas. Chce jak najlepiej reprezentować swoim zachowaniem swoją rodzinę i szkołę. Jest koleżeński, pomaga osobą potrzebującym pomocy, młodszym lub niepełnosprawnym kolegom. Dbą o porządek w szkole i w domu.	Organizowanie zajęć, których celem jest wymiana poglądów na temat zainteresowań dzieci. Przydzielanie stałych zadań w klasie, ulepszanie wyglądu klasy i korytarza. Organizowanie wspólnych wycieczek, ognisk i wycieczek pozalekcyjnych.

Ad. 3.

Ukształtowanie w uczniu wrażliwości estetycznej, potrzeby twórczej ekspresji i indywidualnego postrzegania i przeżywania piękna otaczającego świata.

L.p.	Zadanie	Cele wychowawcze dla I etapu edukacyjnego- jako rezultaty pracy wychowawczej nauczyciela	Proces wychowawczy
1	Budowanie systemu hierarchii i wartości.	Uczeń potrafi odróżnić w zachowaniach otaczających go ludzi i w codziennych zdarzeniach to, co jest dobre, od rzeczy złych.	Reagowanie na potrzeby dzieci poprzez pomoc w rozwiązywaniu ich problemów związanych z funkcjonowaniem w szkole. Rozwiązywanie problemów o charakterze społecznym ważnych dla całej grupy
2	Dostrzeganie i rozumienie własnych potrzeb i swojej niezależności.	Umie rozpoznawać i nazywać swoje potrzeby w domu i w szkole. Wie, że nie mogą być one zaspakajane kosztem innych osób. Nie daje sobą manipulować.	Gry i zabawy w role. Podejmowanie decyzji i dokonywanie wyborów, ćwiczenie odmawiania w sytuacjach, gdy dziecko rozpoznaje zagrożenia
3	Szanowanie autonomii własnej i innych osób.	Potrafi wyrażać swoje oczekiwania i potrzeby, chce być lubiany i szanowany. Respektuje prawa i potrzeby innych w szkole i środowisku rodzinnym. Sytuacje konfliktowe stara się rozwiązywać przy pomocy rozmów.	Organizowanie negocjacji i rozmów w sytuacjach konfliktowych. Ustalenie reguł zachowania w grupie. Ćwiczenie w zabawie wyrażania potrzeby pomocy przez dziecko
4	Tworzenie obrazu siebie jako członka społeczności: rodziny, szkoły, miejscowości, kraju.	Zna historię swojej rodziny, wie czym się zajmują członkowie jego rodziny, gdzie pracują rodzice. Rozumie więzi pokrewieństwa. Wie jakie są jego prawa i obowiązki jako członka społeczności szkolnej. Zna swoje najbliższe środowisko, potrafi opowiedzieć o moim regionie i moim kraju.	Organizowanie spotkań i uroczystości z udziałem rodziców, dziadków i rodzeństwa: Dzień Matki, Dzień Babci i Dziadka, Bal Karnawałowy, Piknik Rodzinny, Pasowanie na Ucznia, itp. Wycieczka do pobliskich miejscowości, zwiedzanie okolic. Gromadzenie informacji na temat swojego regionu.

Ad. 4.

Przygotowanie ucznia do uczestnictwa w życiu społecznym poprzez ukształtowanie właściwych wzorców pełnienia ról społecznych oraz kształcenie umiejętności regulowania stosunków ze środowiskiem społeczno – przyrodniczym i wrażliwości społecznej.

L.p.	Zadania	Cele wychowawcze dla I etapu edukacyjnego- jako rezultaty pracy wychowawczej nauczyciela	Proces wychowawczy
1	Rozwijanie zamiłowania do poszukiwania i zgłębiania prawdy.	Systematycznie czyta książki wypożyczone w bibliotece szkolnej, ponieważ lubi czytać. Prowadzi własną biblioteczkę domową. Czyta czasopisma dla dzieci. Lubi się uczyć, ma własne sposoby uczenia się i poszukiwania wiedzy. Wie, co pomaga, a co przeszkadza w nauce. Potrafi skoncentrować się na jednej czynności. Bierze udział w różnych konkursach klasowych i szkolnych.	Organizowanie lekcji bibliotecznych, współpraca z biblioteką osiedlową. Organizowanie konkursów: ortograficznych, matematycznych, literackich, recytatorskich, plastycznych i sportowych. Dyskutuje na temat ciekawych książek, filmów i przedstawień teatralnych oraz na ulubione tematy dzieci. Organizowanie swobodnej twórczości literackiej, plastycznej, ruchowej i muzycznej.
2	Rozbudzanie fascynacji pięknem.	Jest aktorem klasowego teatrzyku. Lubi chodzić do kina i teatru na spektakle dla dzieci. Bierze czynny udział w programach artystycznych. Potrafi właściwie zachować się w galerii, muzeum. Umie opowiadać, co go zainteresowało i urzekło, a z czym się nie zgadza. Lubi oglądać i obserwować świat przyrody, podziwia jego piękno.	Wspólne wyprawy do kina, teatru, oglądanie przedstawień w szkole, tworzenie własnych spektakli. Słuchanie różnych gatunków muzyki. Oglądanie dzieł sztuki. Organizowanie wycieczek w celu obserwacji przyrody, wspólne przeżywanie piękna otaczającego świata. Nawiązanie kontaktu z instytucjami i organizacjami kulturalno- oświatowe
3	Tworzenie i kultywowanie	Zna pojęcie patriotyzmu, chętnie poznaje ciekawych ludzi, zna	Branie udziału w ważnych

	tradycji szkoły, miasta, regionu i państwa, Europy; integracja i tolerancja odmienności	legendy związane ze swoim miastem i państwem, uczestniczy w akcjach ekologicznych, jest otwarty na potrzeby ludzi niepełnosprawnych, bierze udział w akcjach charytatywnych, ma poczucie satysfakcji z bycia uczniem szkoły integracyjnej.	uroczystościach i apelach, spotkaniach z ciekawymi ludźmi, uczestniczy w akcjach ekologicznych (Sprzątanie świata), udział w corocznej imprezie integracyjnej „Inni, a jednak tacy sami”.
--	---	--	---

CELE KIERUNKOWE dla uczniów klas IV-VII

1. Rozwijanie samowiedzy – uczę się siebie, poznaję siebie, wiem o sobie.
2. Rozwijanie wewnętrznej niezależności integralności – uczę się żyć w wolności, wybierać i odróżniać to, co jest dobre, od tego, co jest złe.
3. Budowanie własnej tożsamości – uczę się rozumieć świat, szukam w nim miejsca dla siebie.
4. Wzmacnianie poczucia wpływu i sprawstwa – uczę się żyć coraz lepiej, mądrzej i odpowiedzialniej.

Ad. 1. Rozwijanie samowiedzy – uczę się siebie, poznaję siebie, wiem o sobie.

L.P.	Zadania	Cele wychowawcze dla II etapu edukacji jako rezultaty pracy wychowawczej nauczyciela	Proces wychowawczy
1	Odkrywanie własnej indywidualności	Uczeń zauważa, że się zmienia, rozwija się fizycznie. Uczeń analizuje swoje emocje, sposoby myślenia i zachowania. Przewiduje własne reakcje. Akceptuje swoje doświadczenia i siebie samego. Potrafi analizować swoje mocne i słabe strony. Potrafi nazywać swoje indywidualne cechy charakteru i wyglądu.	Rozwiązywanie problemów o charakterze emocjonalnym, pozwalającym na odgrywanie, przeżywanie, analizowanie emocji. Doświadczenia z rozwijaniem zmysłów. Drama, elementy pedagogiki zabawy.
2	Rozwijanie dbałości o własny wygląd i zdrowie.	Uczeń wie, co zagraża zdrowiu. Rozróżnia pojęcia: higiena ciała i higiena umysłu, przestrzega zasad higienicznego trybu życia. Potrafi zorganizować swoją pracę i miejsce pracy zgodnie	Rozwiązywanie problemów wymagających zastosowania w praktyce: - wiedzy teoretycznej, - instrukcji, - przepisów.

		<p>z zasadami higieny. Przestrzega przepisów bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą, unika niebezpiecznych miejsc i ludzi zagrażających jego zdrowiu i życiu.</p> <p>Doskonali umiejętności dbania o swoje zdrowie i estetyczny wygląd.</p> <p>Nie naraża innych na niebezpieczeństwo. Wie o konieczności selekcjonowania i wybierania programów TV i komputerowych. Wie, dlaczego nie należy stosować różnego typu używek.</p>	<p>Dyskusje, rozmowy z ekspertami, wywiady, prelekcje, słuchanie wypowiedzi autorytetów w sprawach zdrowia i bezpieczeństwa.</p>
3	<p>Budzenie zainteresowań osobistych. Odkrywanie uzdolnień, możliwości i własnej wartości oraz godności.</p>	<p>Ma swoje ulubione przedmioty, odkrywa radość z lektury, twórczości plastycznej, muzycznej, teatralnej, uprawiania sportu. Wybiera zajęcia pozalekcyjne, lekturę, towarzystwo kolegów, metodę pracy, rodzaj rozrywki, sposób spędzania czasu.</p> <p>Posiada skonkretyzowane zainteresowania.</p>	<p>Dyskusje debaty, prezentacje. Wspólne przeżywanie, tworzenie. Rozwiązywanie problemów poznawczych. Analizowanie osobistych zainteresowań, inicjowanie wymiany doświadczeń uczniów.</p>

Ad. 2.

Rozwijanie wewnętrznej niezależności, integralności – uczyć się żyć w wolności, wybierać i odróżniać to, co jest dobre, od tego, co jest złe.

L.P.	Zestaw zadań edukacyjnych długofalowych	Cele wychowawcze dla II etapu edukacji jako rezultaty pracy wychowawczej nauczyciela	Proces wychowawczy
1	<p>Budowanie systemu hierarchii i wartości</p>	<p>Uczeń wyrazić nazywa, odróżnia i ocenia postawy pożądane i niepożądane. Wskazuje i potrafi analizować wartości ważne w życiu rodzinnym, społecznym, narodowym. Postępuje zgodnie</p>	<p>Organizowanie obserwacji zjawisk społecznych w najbliższym otoczeniu. Organizowanie debat, przygotowanie głosu</p>

		<p>z tymi wartościami. Potrafi wskazywać wzorce osobowe godne naśladowania. Potrafi wymienić i analizować własne obowiązki oraz ocenić ich wypełnianie.</p> <p>Wypełnia swoje obowiązki z przekonaniem o ich zasadności.</p> <p>Potrafi wyjaśnić, odwołując się do własnych doświadczeń i przekonań pojęcia: dobro, zło, piękno, sprawiedliwość, uczciwość, zaufanie, solidarność, pracowitość, odpowiedzialność, tolerancja.</p>	<p>w dyskusji. Udział w akcjach charytatywnych.</p>
2	Dokonywanie wyborów	<p>Dostrzega problem, nazywa go i wybiera sposób rozwiązywania. Odrzuca niekorzystną, szkodliwą propozycję spędzania czasu, doboru towarzystwa. Uzasadnia swój wybór.</p> <p>Przeciwstawia się niesprawiedliwości, niesłusznej opinii, ma własne zdanie w takich sytuacjach.</p>	<p>Przekształcanie w twórczy sposób naturalnie zaistniałych sytuacji (np. za pomocą dramy)</p> <p>Analizowanie przykładów zdarzeń i postaw.</p>
3	Rozumienie i szanowanie własnej autonomii i wolności w związku z szanowaniem niezależności i wolności innych osób.	<p>Uczeń zna i rozumie pojęcie asertywności. Potrafi współdziałać z innymi osobami w cel zaspakajania potrzeb intelektualnych, poczucia bezpieczeństwa, twórczości itp. Szanuje i akceptuje poglądy innych osób i potrzeby osób niepełnosprawnych, nieśmiałych, słabszych. Wychodzi naprzeciw ludziom potrzebującym wsparcia.</p>	<p>Trening asertywności. Rozwiązywanie problemów o charakterze społecznym ważnych dla danego zespołu. Organizowanie zabaw, gier zespołowych, wymagających określenia i respektowania zasad i reguł, hierarchii, norm.</p>

Ad. 3.

Budowanie własnej tożsamości- uczę się rozumieć świat, szukam w nim miejsca dla siebie.

L.P.	Zadania	Cele wychowawcze dla II etapu edukacji jako rezultaty pracy wychowawczej nauczyciela	Proces wychowawczy
1	Budowanie swojego klarownego obrazu jako członka społeczności, rodziny, szkoły, mieszkańca, pracownika, obywatela. Poznawanie otaczającego świata.	Uczeń jest świadomy swojej przynależności do grupy społecznej: klasy, rodziny, społeczeństwa, narodu. Rozumie każde z tych pojęć. Swoim zachowaniem i postawą potrafi wyrazić przywiązanie, okazać szacunek i troskę o najbliższych. Rozwija poczucie odpowiedzialności za sprawy klasy i szkoły. Rozumie pojęcie samorządność, zna swoje prawa i obowiązki. Przestrzega zasad obowiązujących na zajęciach i w czasie przerw. Rozumie i szanuje tradycje rodziny, szkoły, regionu i narodu. Zna miejsca pamięci narodowej, w swojej miejscowości, regionie. Potrafi godnie zachować się w miejscach Pamięci Narodowej, kultu religijnego. Umie prezentować walory swojej szkoły, miasta, regionu, kraju ojczystego.	Wspólne imprezy klasowe: uczniów, nauczycieli, rodziców na wspólnie wybrane tematy. Organizowanie święta szkoły: opracowanie scenariusza uroczystości, planowanie zadań i ich realizacja poprzez zajęcia edukacyjne. Ustalenie wewnątrzklasowych zasad oceniania zachowania. Zapoznanie z prawami i obowiązkami uczniów.
2	Tworzenie właściwych relacji z otoczeniem.	Uczeń funkcjonuje w grupie i docenia pomoc wzajemną. Uczestniczy w pracy zespołowej. Potrafi współdziałać i współzawodniczyć. Przyjmuje role ważne dla grupy i rodziny i jest za nie odpowiedzialny. Zna i respektuje reguły i normy zachowania w zespole. Respektuje szkolne	Nauka w zespołach. Organizowanie samopomocy, grup wsparcia w nauce. Przydzielenie stałych zadań: np. pomoc w bibliotece szkolnej, redagowanie gazety, pomoc osobie niepełnosprawnej. Organizowanie imprez i przyjemności

		regulaminy i zasady współżycia, dotrzymuje terminów i umów.	dla dzieci z pobliskiego przedszkola.
3	Rozwijanie zainteresowań, umiejętności organizacji uczenia się, zamiłowania do poszukiwania, dociekania prawdy, fascynacji pięknem.	Rozszerza swoją wiedzę umiejętności i pracuje nad wzbogacaniem umiejętności. Pracuje w samorządzie, uczestniczy w zajęciach koła zainteresowań. Rozwija swoje hobby. Docenia wartość wspólnego uczenia się w zespole przez rozwiązywanie problemów.	Organizowanie debat, dyskusji, spotkań z pisarzami. Oglądanie filmów, sztuk teatralnych, słuchanie muzyki. Organizowanie lekcji recytacji. Organizowanie inscenizacji klasowych

Ad. 4.

Wzmacnianie poczucia wpływu i sprawstwa – uczyć się żyć coraz lepiej, mądrzej i odpowiedzialniej.

L.P.	Zadania	Cele wychowawcze dla II etapu edukacji jako rezultaty pracy wychowawczej nauczyciela	Proces wychowawczy
1	Rozwijanie kreatywnej postawy wobec siebie i otaczającej rzeczywistości.	Uczeń aktywnie poszukuje nowych sposobów uczenia się, podejmuje próby rozwiązywania problemów na różne sposoby. Potrafi zaplanować dla siebie zadania na określony czas i wywiązywać się z nich. Dbą o jakość wyników swojej działalności, postawy, wyciągnąć wnioski na przyszłość i kierować się nimi w dalszych zachowaniach.	Prezentacje efektów realizacji indywidualnych zadań uczniów. Organizowanie prac na rzecz klasy. Ustalenie reguł zachowania.
2	Rozwijanie sprawności i samodzielności życiowej.	Uczeń zna i stosuje różne sposoby dialogu i dyskusji. Umie słuchać innych ludzi. Potrafi nawiązać i utrzymać kontakt i współpracę z innymi osobami. Potrafi samodzielnie korzystać ze zbiorów biblioteki szkolnej. Potrafi poszukiwać informacji, posługuje się komputerem, korzystać z Internetu.	Organizowanie wypraw w teren w celach badawczych i turystycznych. Rozwiązywanie w terenie zadań praktycznych wymagających współpracy, podziału zadań oraz zastosowania w

		<p>Podjmuje próby selekcjonowania informacji i interpretowania jej w postawie krytycznej, wyjaśniania związków logicznych i merytorycznych.</p> <p>Uczeń potrafi w sytuacjach praktycznych zastosować wiedzę teoretyczną, udoskonalać i przekształcać te sytuacje.</p> <p>Potrafi zaopiekować się osobą potrzebującą pomocy np. chorą, niepełnosprawną, zagubioną, nieśmiałą, pokrzywdzoną.</p> <p>Bezpiecznie i samodzielnie porusza się na ulicy. Potrafi posługiwać się sprzętem audiowizualnym, komputerowym, urządzeniami gospodarstwa domowego.</p>	<p>praktyce wiedzy teoretycznej.</p> <p>Organizowanie warsztatów, kursów, treningów: -np. zdobywanie Karty Rowerowej -rozwiązywania problemów w twórczy sposób, -pierwszej pomocy.</p> <p>Tworzenie arkusza samooceny, ankiet.</p> <p>Organizowanie badań opinii w sprawach ważnych dla uczniów.</p> <p>Organizowanie badań statycznych.</p>
3	<p>Branie odpowiedzialności za swoje wybory, za własną naukę, za własny rozwój, uczenie się konstruktywnej samooceny.</p>	<p>Potrafi zaplanować dla siebie zadania na określony czas i wywiązać się z nich. Dbą o jakość wyników swojej działalności. Potrafi przeprowadzić samoocenę zachowania, umiejętności, postawy, wyciągnąć wnioski na przyszłość i kierować się nimi w dalszych zachowaniach.</p>	<p>Tworzenie arkuszy samooceny, ankiet.</p> <p>Organizowanie badań opinii w sprawach ważnych dla uczniów.</p> <p>Organizowanie badań statystycznych.</p>
4	<p>Samodoskonalenie, autokreacja.</p> <p>Przekraczanie własnych granic w sferze intelektualnej, emocjonalnej i sprawności fizycznej.</p>	<p>Uprawia sport, ćwiczy zręczność, zwinność, precyzję ruchów. Ustala dla siebie nowe, coraz trudniejsze reguły postępowania. Poszukuje nowych fascynacji np. sztuką, pracą dla innych.</p> <p>Poszukuje nowych metod uczenia się porozumiewania z innymi ludźmi.</p> <p>Podjmuje coraz bardziej świadome próby planowania własnego rozwoju, działań na rzecz środowiska naturalnego i społeczeństwa.</p>	<p>Stawianie przed uczniami problemów życiowych, poznawczych, emocjonalnych – nieznanym im wcześniej.</p> <p>Zaskakiwanie ich nowymi metodami pracy.</p> <p>Inspirowanie do podejmowania wysiłku.</p> <p>Wspólnie z uczniami analizowanie wyników samooceny,</p>

			<p>ukazywanie nowych celów, odsłanianie nowych, nieznanych dotąd uczniowi wartości.</p> <p>Sugerowanie nowych, trudniejszych zadań, zachęcanie, upewnianie w poczuciu wartości i własnej godności.</p>
--	--	--	--

6. Przygotowanie ucznia do efektywnego funkcjonowania w grupie szkolnej.

L.P.	Zadania	Cele wychowawcze dla III etapu edukacji jako rezultaty pracy wychowawczej nauczyciela	Proces wychowawczy
1	Integracja z zespołem.	<p>Rozpoznanie środowiska rodzinnego uczniów.</p> <p>Diagnoza możliwości i potrzeb ucznia</p> <p>Wzajemne poznanie się uczniów i nauczycieli</p>	<p>Kontrakt dla rodziców i uczniów.</p> <p>Ankieta dla rodziców.</p> <p>Zajęcia warsztatowe i integracyjne.</p> <p>Ułożenie kalendarza imprez klasowych.</p> <p>Wybór samorządu klasowego.</p> <p>Wspólne przedsięwzięcia klasowe.</p>
2	Przestrzeganie norm i zasad życia szkoły.	<p>Doświadczenie współzależności i współodpowiedzialności za działanie grupy.</p> <p>Utrwalanie norm regulujących wzajemne relacje całej społeczności szkolnej.</p> <p>Kreowanie pożądanych postaw. Eliminowanie agresji.</p> <p>Uświadczenie znaczenia autorytetów.</p>	<p>Współorganizacja imprez ogólnoszkolnych.</p> <p>Współtworzenie zwyczajów i tradycji szkolnych.</p> <p>Dbanie o ład i mienie szkoły.</p>
3	Radzenie sobie z negatywnymi wpływami otoczenia.	<p>Kształtowanie świadomego wartościowania postępowania własnego i innych.</p> <p>Trening asertywności.</p> <p>Uświadczenie sobie własnych wad i zalet. Kształtowanie</p>	<p>Zajęcia warsztatowe.</p> <p>Zajęcia z pedagogiem szkolnym.</p> <p>Organizowanie szkolnych debat i dyskusji.</p>

		umiejętności rozpoznawania emocji, umiejętności radzenia sobie ze stresem. Uświadomienie znaczenia pozytywnego myślenia.	Realizacja programu oraz inne programy proedukacyjne.
4	Poszukiwanie swego miejsca w środowisku naturalnym.	Umiejętność aktywnego działania na rzecz środowiska naturalnego. Kształtowanie postawy proekologicznej. Wychowanie w szacunku i dbałości o środowisko	Realizacja programów ekologicznych. Organizowanie akcji o charakterze ekologicznym. Prace społeczne na rzecz środowiska. Wycieczki krajoznawcze.

6. Rozwój samowiedzy i tożsamości ucznia.

L.P.	Zadania	Cele wychowawcze dla II etapu edukacji jako rezultaty pracy wychowawczej nauczyciela	Proces wychowawczy
1	Rozumienie i radzenie sobie ze zmianami psychofizycznymi okresu dojrzewania.	Inicjowanie samopoznania ucznia. Kreowanie pożądanych postaw zdrowego, higienicznego i bezpiecznego trybu życia	Organizowanie dyskusji, prelekcji, filmów o tematyce dojrzewania Pokazy i prelekcje dotyczące bezpiecznych zachowań
2	Rozwijanie umiejętności dokonywania samooceny i oceny innych.	Budowanie poczucia własnej wartości. Nauka autoprezentacji. Budowanie własnego systemu wartości zgodnego ze społecznymi normami.	Cykl lekcji wychowawczych poświęconych komunikacji, asertywności, autoprezentacji.
3	Wykształcenie nawyku planowania własnych działań i przewidywania efektów.	Motywowanie do samorozwoju. Aktywne poszukiwania nowych sposobów uczenia się. Wyrobienie nawyku krytycznego wyboru wzorców spośród promowanych przez np. środki masowego przekazu.	Prace indywidualne i zespołowe. Realizacja projektów na zajęciach. Udział w konkursach. Prezentacja wzorców na lekcjach wychowawczych. Spotkania z ciekawymi ludźmi.

4	Realizowanie swoich zamierzeń	Wspieranie indywidualności ucznia. Współpraca i pomoc w przedsięwzięciach uczniów. Kształtowanie orientacji zawodowej.	Koła zainteresowań Zajęcia pozalekcyjne Udział w konkursach i akcjach. Zapoznanie z wykazem szkół ponadpodstawowych.
----------	-------------------------------	--	--

7. Uczeń aktywnym uczestnikiem życia społeczności lokalnej, mającym świadomość bycia pełnoprawnym obywatelem Polski, Europy i świata.

L.P.	Zadania	Cele wychowawcze dla II etapu edukacji jako rezultaty pracy wychowawczej nauczyciela	Proces wychowawczy
1	Zapoznanie uczniów z normami regulującymi zachowania ludzi	Poznanie systemu normującego ludzkie poczynania. Rozwój świadomości narodowej uczniów.	Spotkania z przedstawicielami prawa. Prelekcje, inne formy propagujące konieczność zaznajomienia się z niektórymi aktami prawnymi.
2	Znajomość podstawowych praw i obowiązków obywatelskich	Wspieranie rozwoju świadomości obywatelskiej uczniów. Wdrażanie do właściwego korzystania z praw i świadomego wypełniania obowiązków obywatelskich.	Kultywowanie tradycji narodowych. Udział w uroczystościach lokalnych o charakterze patriotycznym. Dbałość o miejsca pamięci narodowej.
3	Kształtowanie tożsamości narodowej uczniów. Kształtowanie tolerancji.	Budowanie poczucia więzi ze społecznością lokalną Uświadomienie poczucia współodpowiedzialności za losy kraju Umacnianie szacunku dla tradycji ojczystego kraju.	Referaty, filmy ukazujące system sprawowania władzy rządowej i samorządowej w kraju. Dyskusje i spotkania z przedstawicielami samorządu lokalnego. Wycieczki do instytucji rządowych i samorządowych.
4	Nauczanie autoprezentacji.	Kształtowanie kreatywnej postawy absolwenta gimnazjum.	Zajęcia warsztatowe z wykorzystaniem metod autoprezentacji.

		<p>Wspomaganie dokonywania samodzielnych wyborów przez uczniów.</p> <p>Wspieranie i pomoc w planowaniu przyszłości przez uczniów.</p>	<p>Wspomaganie form pracy z uczniem o ankiety, arkusze cv, listy motywacyjne.</p> <p>Spotkanie z młodzieżą i przedstawicielami szkół ponadpodstawowych.</p>
5	Rozwijanie świadomości ucznia – obywatela Europy i świata	<p>Rozwijanie zainteresowania wielokulturowością świata.</p> <p>Poznanie tradycji i obrzędowości Polski oraz innych narodów. Zapoznanie z możliwościami, jakie niesie ze sobą członkostwo Polski w Unii Europejskiej.</p>	<p>Udział w projektach europejskich.</p> <p>Korzystanie z międzynarodowych zasobów multimedialnych.</p>

2. Działania o charakterze profilaktycznym.

Analiza wyników przeprowadzonych badań diagnostycznych pozwoliła na opracowanie takiego programu profilaktyki, którego realizacja przyniesie ograniczenie występowania niepożądanych zjawisk na terenie szkoły, a także przygotuje uczniów do obrony przed wpływem zagrożeń z zewnątrz.

1. Z analizy ilościowej i jakościowej zebranego materiału faktograficznego wynika, że w naszej szkole istnieje potrzeba podjęcia działań w następujących obszarach profilaktyki:
 2. 1. Przeciwdziałanie agresji i przemocy.
 3. 2. Profilaktyka uzależnień.
 4. 3. Komunikacja i umiejętności interpersonalne.
 5. 4. Zagospodarowanie czasu wolnego.
6. Realizacja programu jest stałym, niekończącym się procesem wspomaganie uczniów w radzeniu sobie z problemami i zagrożeniami, procesem ograniczającym i likwidującym czynniki, które zaburzają ich prawidłowy rozwój.

Cel ogólny

1. Kształtowanie postaw i zachowań społecznie pożądanych poprzez zintegrowane działania nauczycieli, uczniów i rodziców.

Cele operacyjne

Uczeń:

1. Czuje się odpowiedzialny za własne zdrowie i dokonuje właściwych wyborów związanych ze zdrowym stylem życia.
2. Zna i stosuje pozytywne wzorce zachowań.
3. Aktywnie i konstruktywnie spędza czas wolny.
4. Posiada wiedzę i umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej.
5. Ma poczucie własnej wartości i umie przeciwstawić się presji i naciskom destrukcyjnej grupy.
6. Posiada wiedzę na temat destrukcyjnych skutków uzależnień.
7. Umiejętnie zachowuje się w sytuacjach trudnych.

Nauczyciele, rodzice:

1. Doskonale umiejętności z zakresu komunikacji w relacjach nauczyciel - rodzic, nauczyciel - uczeń, rodzic - uczeń.
2. Podnoszą kompetencje wychowawcze.
3. Mają poczucie odpowiedzialności za spójność podejmowanych działań profilaktycznych.

Monitorowanie

Na poziomie klasy wychowawca monitoruje realizację działań profilaktycznych.

Zadania wychowawcy:

1. Zapisuje efekty diagnozy.
2. Precyzuje czynniki ryzyka i chroniące dla zdiagnozowanych zachowań ryzykownych.
3. Sporządza plan działań profilaktycznych w swojej klasie i opracowuje sposób realizacji tych działań.
4. Prowadzi na bieżąco rejestr działań profilaktycznych np. rozmów z rodzicami i ich efektów, rozmów z uczniami (ustalenie metody działań), konsultacji z psychologiem, pedagogiem i innymi specjalistami, informacji o zachowaniach problemowych, przeprowadzonych w klasie zajęć tematycznych, realizowanych programów profilaktycznych, zastosowanych form indywidualnej pomocy uczniom.

Zadania pedagoga szkolnego:

1. Analiza dokumentacji dotyczącej planowania i przebiegu działań profilaktycznych realizowanych przez wychowawców klas.
2. Gromadzenie dokumentacji działań profilaktycznych.

3. Rejestracja potrzeb nauczycieli w zakresie SPP-W

4. Rejestracja sygnałów od wychowawców, nauczycieli, rodziców, osób ze środowiska o pojawieniu się nowych zachowań ryzykownych bądź nasileniu dotychczasowych.

Przeciwdziałanie agresji i przemocy

Cel: zapobieganie zachowaniom agresywnym i propagowanie zachowań akceptowanych społecznie

Obszar: Uczniowie

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Organizowanie zajęć informacyjnych i edukacyjnych na temat: czym jest agresja i przemoc, umiejętność zachowania się w sytuacji zagrożenia	- tematyka godzin wychowawczych np. "Przyczyny i formy przemocy i agresji (w tym zjawisko cyberprzemocy starkingu", „Jak radzić sobie z przemocą i agresją?", (z planów wychowawczych i w programie wychowawczym), – spotkania z policjantem „Odpowiedzialność nieletnich za czyny karalne" - Kontrakty klasowe	Wychowawcy klas Pedagog Wychowawcy klas	cały rok szkolny	Uczniowie: mają świadomość czym jest agresja i przemoc, wiedzą, jak zachować się w sytuacjach trudnych i nietypowych, uczą się, że w niektórych sytuacjach warto jest umieć odmawiać, wiedzą, co może być dla nich niebezpieczne, respektują wspólnie ustalone zasady zachowania
Organizowanie zajęć alternatywnych	Praca w organizacjach działających na terenie szkoły: Samorząd Uczniowski	Opiekun SU	cały rok szkolny	Uczniowie świadomie pracują na rzecz innych, wzbogacenie osobowości
Kształtowanie systemów wartości pożądanych społecznie	- zapoznanie uczniów z kryteriami ocen z zachowania, - rozmowy na temat kulturalnego	Wychowawcy klas Wychowawcy klas	cały rok szkolny	Znają normy, reguły, zasady wpływające na ich dobre relacje z innymi. Mają świadomość,

	<p>zachowania w domu i w miejscach publicznych na podstawie własnych doświadczeń, obserwacji i pracy z tekstem,</p> <p>– pogadanki na temat niepełnosprawności, np. „Inny nie znaczy gorszy”</p> <p>- zapraszanie osób starszych na zajęcia organizowane np. z okazji Święta Babci i Dziadka,</p>	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Wychowawcy klas I-III</p>	<p>Styczeń</p>	<p>co to jest rodzina i co to znaczy, że są jej członkami, znają kryteria ocen zachowania, potrafią zachować się kulturalnie w domu i miejscach publicznych, słuchają się wzajemnie, rozpoznają i nazywają uczucia, wiedzą, że w różnych sytuacjach ludzie przeżywają różne uczucia, dostrzegają własną indywidualność i niepowtarzalność, potrafią być tolerancyjni wobec osób niepełnosprawnych (dostrzegają i akceptują podobieństwa i różnice między nimi), doceniają wzajemną pomoc, mają świadomość, że jednym ze sposobów rozwiązywania problemów może być pomoc osób dorosłych.</p>
<p>Kształtowanie umiejętności kontrolowania własnej złości i agresywnych zachowań</p>	<p>- Cykl zajęć prowadzonych przy pomocy metod aktywizujących w ramach lekcji wychowawczych – „Wychowanie przeciw agresji,</p>	<p>Pedagog Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy</p>	<p>cały rok szkolny</p>	<p>Znają zasady obowiązujące w klasie, mają świadomość, że klasa jest nie tylko miejscem nauki, ale też miejscem spotkań z innymi ludźmi, wiedzą, co</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - ustalenie zasad obowiązujących w klasie „Przeciwdziałamy przemocy” (wykonanie plakatu), - cykl zajęć, które mają sprzyjać rozwijaniu tych umiejętności „Jak radzić sobie ze złością?”. 	<p>Uczniowie Pedagog</p> <p>Wychowawcy</p>		to znaczy być czymś przyjacielem i mieć przyjaciela, starają się kontrolować własną złość, doceniają znaczenie pomocy innych np. w rozwiązywaniu problemów.
Rozładowanie negatywnej energii	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia sportowe, gry i zabawy, - formy realizacji ujęte w działach obejmujących „Zagospodarowanie czasu wolnego” 	Wychowawcy Nauczyciele	cały rok szkolny	Potrafiają dostrzegać, że jest wiele sytuacji sprawiających im przyjemność i zadowolenie, mówią o swoich sukcesach i dzielą się swoimi przeżyciami z kolegami i koleżankami, zajęcia sportowe (gry i zabawy) sprawiają im wiele radości.

Obszar: Rodzice

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Uczulenie na problem agresji i przemocy wśród dzieci – edukacja rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki na temat przyczyn, mechanizmów i skutków agresywnych zachowań, - zajęcia podczas spotkań z rodzicami na tematy: „Przeciwdziałanie 	<p>Pedagog</p> <p>Wychowawcy klas</p>	<p>Zebrania z rodzicami</p> <p>Zebrania z rodzicami</p>	Rodzice biorą udział w szkoleniach na temat przemocy i agresywnych zachowań, systematycznie współpracują z wychowawcami i pedagogiem szkolnym,

	<p>agresji i przemocy „Bezpieczeństwo i zdrowie dzieci” „Nie ucz mnie przemocy” . „Cyberprzemoc i stalking” itp. - pogadanki, pedagogizacja rodziców na tematy zgodnie z ich oczekiwaniami</p>	Dyrekcja	Zebrania z rodzicami	<p>aktywnie uczestniczą w spotkaniach klasowych z wychowawcą na temat przemocy i agresji, biorą udział w spotkaniach rodziców „ofiar” i „sprawców” w celu wspólnego zastanowienia się nad przyczynami i sposobami eliminacji przemocy, interesują się tematyką przemocy i agresji</p>
<p>Uwrażliwienie na akty przemocy w środowisku</p>	<p>- Indywidualne kontakty rodziców z wychowawcą i pedagogiem</p>	<p>Wychowawcy Pedagog</p>	<p>w miarę potrzeb rok szkolny</p>	<p>Są uwrażliwieni na możliwość doznania aktów agresji przez ich dziecko, pomagają w rozwiązywaniu problemów przemocy, informują natychmiast o zauważonych śladach przemocy fizycznej i psychicznej, dyskretnie kontrolują finanse dziecka, jego potrzeby i wydatki w celu wychwycenia ewentualnych faktów płacenia</p>

				haraczu, zachowują się kompetentnie w zakresie radzenia sobie w sytuacji przemocy.
--	--	--	--	---

Obszar: Nauczyciele

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Terminy	Przewidywane osiągnięcia
Doskonalenie umiejętności rozwiązywania problemów – edukacja nauczycieli.	- konsultacje z psychologiem PPP - konsultacje z pedagogiem szkolnym - szkoleniowe rady pedagogiczne z udziałem specjalistów	Dyrekcja Pedagog szkolny Dyrekcja	wg harmonogramu cały rok szkolny rady pedagogiczne	Posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne w pracy profilaktyczno-wychowawczej, systematycznie i profesjonalnie pracują z uczniami zagrożonymi przemocą – sprawcami i ofiarami
Uświadomienie problemów jakie mają uczniowie	- rozmowy z pedagogiem, psychologiem, rodzicami, dyrekcją.	Dyrekcja Pedagog szkolny	cały rok szkolny	Często prowadzą rozmowy w klasach na temat poszanowania godności ludzkiej, koleżeństwa, uczuć i przeżyć, uczą dzieci polubownego załatwienia spraw, znają techniki hamowania i rozładowania agresji, uczą jak odmawiać bez obawy przed odrzuceniem
Rozwiązywanie zdiagnozowanych	- omawianie problemów,	Wychowawcy Pedagog	cały rok szkolny	Potrąfią zorganizować

problemów	wspólne szukanie ich rozwiązania - interwencja w sytuacjach trudnych, konfliktowych i niebezpiecznych, - reagowanie na agresję i przemoc zgodnie ze szkolnymi procedurami - wzmożenie dyżurów podczas przerw i zajęć pozalekcyjnych,	Dyrekcja, Wychowawcy nauczyciele i obsługa Nauczyciele Dyrekcja Nauczyciele		profesjonalna pomoc uczniom uwikłanym w sytuacje przemocy, analizują zachowania uczniów, zgłaszają dyrekcji i pedagogowi szkolnemu faktów zaistnienia przemocy, reagują na sygnały o przemocy dochodzące od pracowników obsługi, podnoszą poziom bezpieczeństwa uczniów, są wyposażeni w wiedzę i umiejętności niezbędne w pracy profilaktyczno-wychowawczej
samoskonalenie nauczycieli	- korzystanie z aktualnej literatury (czasopism, publikacji) - gromadzenie w szkolnej bibliotece, gabinecie pedagoga aktualnych materiałów służących pogłębieniu wiedzy	Nauczyciele Dyrekcja Bibliotekarz Pedagog	cały rok szkolny	Stale samodzielnie studiują bieżącą literaturę z zakresu pracy profilaktyczno-wychowawczej, niezbędną do rozwiązywania pojawiających się problemów

Profilaktyka uzależnień

Cel: dostarczanie rzetelnej i adekwatnej do grup wiekowych wiedzy o zagrożeniach płynących z uzależnień oraz nadmiernego korzystania z mediów: TV i Internetu

Obszar: Uczniowie

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Prowadzenie systematycznych działań informacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z sięganiem po środki uzależniające (papierosy, alkohol, dopalacze, narkotyki)	- lekcje wychowawcze na tematy związane z problematyką zagrożeń dla zdrowia i życia wynikających z używania środków uzależniających takich jak: papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze, oraz sposobami przeciwdziałania tym zachowaniom - realizacja programów antynikotynowych: „Nie pal przy mnie proszę” – klasy I-III i „Znajdź właściwe rozwiązanie” – klasy IV-VI - wybrany program dostosowany dla uczniów gimnazjum - konkursy profilaktyczne promujące życie bez używek (np. plakat, wiersz), - apele, spotkania ze specjalistami np. poradni uzależnień - pogadanki	Wychowawcy Nauczyciele przyrody Pedagog Przewodniczący komisji ds. zdrowia Nauczyciele Pedagog	Rok szkolny w miarę potrzeb	Uczniowie rozumieją pojęcia: nałóg, używki, alkoholizm, narkomania, dopalacze, uzależnienie, potrafią określić negatywne skutki wynikające ze stosowania używek (papierosów, narkotyków, alkoholu, dopalaczy).

	<p>prowadzone przez pielęgniarkę szkolną.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ulotki, broszury, filmy 	Pielęgniarka szkolna		
<p>Kształtowanie wiedzy na temat zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze „Dziecko w sieci” - ulotki edukacyjne - obchody Dnia Bezpiecznego Internetu 	Wychowawcy Nauczyciele informatyki	Cały rok Luty	Uczniowie znają zasady bezpiecznego korzystania z Internetu
<p>Ćwiczenia postawy asertywnej w kontakcie z użytkownikami i organizowanie przedsięwzięć alternatywnych do zachowań ryzykownych (nadmiernego oglądania TV i korzystania z Internetu)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze: „Jak powiedzieć nie”, - promowanie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu - angażowanie uczniów do udziału w akcjach, konkursach - podkreślanie sukcesów osiągniętych przez uczniów 	Wychowawcy Pedagog Nauczyciele	Cały rok szkolny	Uczą się akceptacji siebie, swojego miejsca w grupie rówieśniczej oraz umiejętności mówienia „nie” i nie ulegania presji, mają możliwość korzystania z różnych zajęć szkolnych, które pomagają rozwijać zainteresowania, pasje i przynoszą sukcesy

Obszar: Rodzice

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<p>Pogłębianie wiadomości rodziców na temat różnego rodzaju uzależnień</p>	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualne spotkania pedagoga, wychowawcy z rodzicami, - pogadanki na spotkaniach z rodzicami na tematy: „Bezpieczeństwo 	<p>Pedagoga Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy Dyrekcja</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>Spotkania z rodzicami</p>	<p>Rodzice systematycznie współpracują z wychowawcą, pedagogiem, mają wiedzę na temat uzależnień poprzez uczestniczenie</p>

	<p>i zdrowie dzieci” „Razem przeciw uzależnieniom”, „Rola rodziny w wychowaniu dzieci”</p> <p>- uświadomienie rodzicom zagrożeń okresu dorastania oraz wskazanie symptomów ostrzegawczych</p> <p>- umożliwianie korzystania z materiałów zgromadzonych w bibliotece szkolnej i u pedagoga szkolnego</p>	<p>Pedagog Wychowawcy</p> <p>Nauczyciel bibliotekarz Pedagog</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p>	<p>w spotkaniach organizowanych na terenie szkoły oraz poprzez literaturę. Rodzice znają porady dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu przez dzieci</p>
--	---	---	--	---

Obszar: Nauczyciele

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Pogłębianie wiedzy na temat uzależnień	<p>- rada szkoleniowa na temat rozpoznawanie przypadków stosowania przez uczniów wybranych używek oraz sposoby zachowania się w takich sytuacjach,</p> <p>- zapoznanie z organizacjami i podmiotami mogącymi skutecznie pomóc w pracy na rzecz</p>	<p>Dyrekcja</p> <p>Pedagog</p>	w miarę potrzeby	Nauczyciele mają wiedzę na temat uzależnień poprzez uczestniczenie w szkoleniach, kursach oraz poprzez korzystanie z literatury i Internetu, dzielą się doświadczeniami

	przeciwdziałania kontaktu uczniów z używkami, - zgromadzenie w bibliotece szkolnej materiałów na temat profilaktyki uzależnień.	Nauczyciel bibliotekarz	rok szkolny	
Monitorowanie potrzeb uczniów. Udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych	- rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami - pomoc uczniom mającym problemy.	Nauczyciele Pedagog	cały rok	Organizują czas wolny uczniom prowadząc zajęcia pozalekcyjne w czasie roku szkolnego, pomagają uczniom mającym problemy w nauce i w domu

Komunikacja i umiejętności interpersonalne

Cel: Kształtowanie zasad poprawnej komunikacji

Obszar: Uczniowie

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Organizowanie zajęć informacyjnych i edukacyjnych na temat: „Ciągłe wzajemne poznawanie się	- godziny wychowawcze np. „Poznajemy się” „Wybieramy samorząd klasowy”, „Zasady współpracy w naszej klasie”, - zasady kulturalnego obcowania z drugim człowiekiem – zagadnienia	Wychowawcy klas Wychowawcy, Nauczyciele	cały rok Cały rok Cały rok	Uczniowie znają lepiej swoich kolegów w klasie, mają większe poczucie bezpieczeństwa, wyrażają swoje przekonania w życzliwej atmosferze.

	realizowane na lekcjach wychowawczych, lekcjach języka polskiego np. „Kultura języka, stroju i zachowania”, „Jak porozumiewać się z innymi	poszczególnych przedmiotów		
Rozpoznawanie i sposoby zaradzania konfliktom	<ul style="list-style-type: none"> - obserwacja i indywidualne rozmowy z uczniami, - rozmowy indywidualne z pedagogiem szkolnym - budowanie empatii i wzajemnego zaufania jako forma zaradzania konfliktom – realizacja na lekcjach wychowawczych, np. „Co to znaczy być zgraną klasą”, „Jacy jesteśmy wobec siebie?”, - zapobieganie nawarstwianiu się negatywnych relacji w klasie „Sposoby zespołowego rozwiązywania konfliktów”, „Pokonywanie trudności w kontaktach z rówieśnikami”. 	<p>Wychowawcy, nauczyciele</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele poszczególnych przedmiotów</p> <p>Wychowawcy</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p>	<p>Wiedzą, na czym polega „dobre” porozumiewanie się, potrafią słuchać innych, potrafią zapobiegać powstawaniu zakłóceń w komunikacji, dochodzą do porozumienia z innymi przy rozwiązywaniu klasowych problemów, umieją nazwać wartości ważne w życiu klasy (a nawet w życiu społecznym), potrafią wyrazić swoje potrzeby w tym zakresie, potrafią opowiedzieć o mocnych stronach swojej klasy oraz wskazać obszary, w których czują się mniej pewnie, mniej</p>

				bezpiecznie, potrafią wybrać ten obszar, w którym widzą potrzebę współpracy z innymi
Zajęcia integracyjne.	Cykl zajęć integracyjnych prowadzonych przez pedagogów „Grupa i ja”, „Jak żyć w klasie”, - uroczystości klasowe i szkolne (andrzejki, mikołajki, klasowa Wigilia, choinka, Dzień Zakochanych, pierwszy dzień wiosny, Dzień Kobiet, Dzień Chłopaka Dzień Dziecka), - wycieczki klasowe i szkolne, wyjścia do kina, teatru, - godziny wychowawcze, „Czy znam swoją szkołę”, „Relacje pomiędzy dziewczynkami a chłopcami”, „Sztuka przyjaźni”	Wychowawcy Wychowawcy Samorząd Uczniowski, koła zainteresowań Wychowawcy Wychowawcy klas	cały rok cały rok cały rok cały rok	Aktywnie uczestniczą w życiu klasy biorą udział w klasowych uroczystościach, wycieczkach, itd., angażują się (w miarę swoich możliwości) w przygotowanie klasowych uroczystości

Obszar: Rodzice

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Efektywna współpraca na rzecz szkoły i	- Zachęcanie do współpracy i aktywnego	Wychowawcy, dyrekcja	cały rok	Rodzice aktywnie uczestniczą w

poznawanie siebie nawzajem, integracja.	uczestnictwa w klasowych i szkolnych imprezach (andrzejki, choinka, Dzień Dziecka, itd.), - udział rodziców w wycieczkach, wyjściach do kina, teatru,	Wychowawcy	cały rok	klasowych uroczystościach (andrzejki, mikołajki, choinka), aktywnie uczestniczą w zebraniach rodzicielskich, prowadzą rozmowy indywidualne z wychowawcą klasy lub innymi nauczycielami, angażują się w pomoc dziecku słabszemu w nauce, uczestniczą w spotkaniach z pedagogiem szkolnym.
	- indywidualne spotkania i rozmowy nauczyciela z rodzicami,	Wychowawcy, Nauczyciele	cały rok	
	- pomoc uczniom słabszym, spotkania rodziców z pedagogiem i nauczycielami uczącymi w danej klasie	Wychowawcy Pedagog	cały rok	

Obszar: Nauczyciele

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Ciągle wzajemne poznawanie się.	- zapoznanie się z sytuacją rodzinną, materialną, a nawet zdrowotną danego ucznia, - poznawanie zainteresowań dzieci.	Wychowawcy klas Nauczyciele	cały rok cały rok	Nauczyciele znają swoją klasę i sytuację rodzinną poszczególnych dzieci, znają zainteresowania uczniów swojej klasy
Diagnoza i sposoby zaradzania konfliktom	- Obserwacja zachowań uczniów, - wychwytywanie sytuacji niepokojących,	Nauczyciele wychowawcy i nauczyciele poszczególnych przedmiotów Pedagog	cały rok	Znają obszary, na które należy zwrócić uwagę, dotyczące klasowych

	- przeciwdziałanie sytuacjom konfliktowym poprzez: a) rozmowy indywidualne, b) spotkania dziecka i nauczyciela z pedagogiem, c) rozmowa z rodzicami			napięcie, sytuacji konfliktowych, bądź trudności w komunikacji
Integracja z wychowankami.	- Organizowanie klasowych uroczystości (andrzejki, mikołajki, choinka, itd.), - organizacja wycieczek, wyjść do kina, teatru.	Wychowawcy Wychowawcy i inni nauczyciele	cały rok cały rok	Organizują wycieczki klasowe, wyjścia oraz uroczystości (andrzejki, mikołajki, itp.
Integracja środowiska nauczycielskiego.	- wymiana doświadczeń w ramach WDN , rad szkoleniowych - dyskusje na radach pedagogicznych	Dyrekcja Dyrekcja	wg harmonogramu rady pedagogiczne	Wymieniają się doświadczeniem z innymi nauczycielami na radach pedagogicznych

Zagospodarowanie czasu wolnego

Cel: Promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego

Obszar: Uczniowie

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Uświadomienie potrzeby aktywnego spędzania czasu wolnego	- godziny wychowawcze, zajęcia świetlicowe np.: „Bawimy się bezpiecznie na świeżym powietrzu”, „Jak korzystać z dobrodziejstw	Wychowawcy Wychowawcy świetlicy	Cały rok	Uczniowie będą umieć zaplanować i przeprowadzić gry i zabawy sportowo-rekreacyjne na świeżym powietrzu

	<p>natury w czasie wolnym od zajęć szkolnych?”, „Sport to zdrowie”,</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja szkolnego programu profilaktyki p/alkoholowej „Żyjmy zdrowo – na sportowo” - lekcje przedmiotowe (realizacja na niektórych przedmiotach, np. w-f, przyroda) 	<p>Realizatorzy programu – nauczyciele w-f</p> <p>Nauczyciele przedmiotów</p>	<p>Wrzesień- listopad Styczeń-maj</p>	
<p>Promocja szkolnych i pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - gazetki ściennie i plakaty na korytarzach dotyczące szkolnych i pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego, - prowadzenie kół zainteresowań: koło taneczne, sportowe, przedmiotowe, ekologiczne, klub europejski, spotkania w bibliotece szkolnej, itp., organizacji szkolnych - organizowanie andrzejek, choinki, dyskotek szkolnych, - zajęcia podczas ferii zimowych 	<p>Nauczyciele prowadzący zajęcia</p> <p>Dyrekcja, nauczyciel prowadzący zajęcia</p> <p>Opiekun Samorządu Uczniowskiego Wychowawcy Nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Wg kalendarza imprez</p>	<p>Będą brali udział w szkolnych i pozaszkolnych formach spędzania czasu wolnego, wraz z wychowawcą i kolegami z klasy zorganizują andrzejki, choinkę lub dyskotekę szkolną, wezmą czynny udział w imprezach szkolnych, zajęciach organizowanych w czasie ferii zimowych</p>

Współpraca z ośrodkami kultury i innymi instytucjami w środowisku	- wyjścia do kina, teatru, - udział w konkursach, olimpiadach i imprezach organizowanych przez inne szkoły i instytucje, np. Klub Osiedlowy „Karton”, WDK itp	Z-ca dyrektora Nauczyciele	Cały rok szkolny	Będą brali czynny udział w spektaklach teatralnych, seansach kinowych, zajęciach na basenie, konkursach i olimpiadach organizowanych przez szkołę i inne placówki.
Zachęcanie do rozwijania własnych zainteresowań	- godziny wychowawcze np.: „Moje hobby i pasje”, „Co robić w czasie wolnym” „Możliwości, jakie dają media w rozwoju pasji i zainteresowań” , „Do serca przytul psa” itp.,i lekcje przedmiotowe, - prezentacja zainteresowań uczniów (np. wystawki), - organizacja konkursów szkolnych i pozaszkolnych	Nauczyciele wychowawcy i przedmiotowi Nauczyciele Dyrekcja, Nauczyciele	Rok szkolny Rok szkolny Rok szkolny	Będą prezentowali, rozwijali i zachęcali innych do pracy nad własnymi zainteresowaniami, będą umieli korzystać z możliwości płynące z umiejętnego korzystania z mediów przy rozwoju własnych zainteresowań, będą współorganizowali konkursy szkolne i pozaszkolne.
Propagowanie kultury fizycznej i turystyki	- rajdy, wycieczki, - Dzień Sportu, - organizowanie o imprez sportowych międzyszkolnych z minipiłki nożnej, minisiatkówki itp.	Wychowawcy, Nauczyciele wychowania fizycznego	Rok szkolny czerwiec rok szkolny	Będą brali udział w rajdach, wycieczkach i zawodach sportowych, promują szkołę w środowisku lokalnym

Obszar: Rodzice

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Uświadomienie potrzeby aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci.	- pogadanki na spotkaniach z rodzicami, - prezentacja szkolnych form spędzania czasu wolnego (gazetki ścienne, zdjęcia, dyplomy, puchary, strona www, - zapraszanie na inscenizacje przygotowywane przez dzieci w ramach imprez szkolnych, - zachęcanie do współpracy w organizowaniu czasu wolnego dzieci	Wychowawcy Dyrekcja szkoły, nauczyciele Nauczyciele Dyrekcja szkoły, nauczyciele	Rok szkolny Rok szkolny Rok szkolny	Rodzice będą zachęcać dziecko do aktywnego uczestnictwa w formach spędzania czasu wolnego organizowanych przez szkołę i placówki pozaszkolne
Współpraca w propagowaniu kultury fizycznej i turystyki	- pomoc w organizowaniu wycieczek, rajdów, - udział w imprezach sportowych.	Dyrekcja szkoły, nauczyciele	Rok szkolny	Będą współorganizować wycieczki, rajdy, i inne imprezy

Obszar: Nauczyciele

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Uświadomienie potrzeby zagospodarowania czasu wolnego dzieciom	- prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, - współpraca z ośrodkami kultury w środowisku, - pozyskiwanie środków na organizowanie	Dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy	Rok szkolny	Nauczyciele będą prowadzić zajęcia pozalekcyjne, współpracować z placówkami szkolnymi wspomagającymi pracę szkoły, pozyskiwać

	zajęć pozalekcyjnych.			środki na organizowanie zajęć pozalekcyjnych
--	-----------------------	--	--	--

IV. Ewaluacja programu

1. Cel ewaluacji

Ewaluacja SPW-P ma odpowiedzieć na pytanie „Czy w efekcie podejmowanych w naszej szkole działań wychowawczo - profilaktycznych cele działań zostały zrealizowane?” Natomiast wyniki ewaluacji służą do oceny rezultatów i efektywności prowadzonych działań. Pozwalają także systematycznie i na bieżąco modyfikować SPW-P uwzględniając aktualne potrzeby uczniów, nauczycieli i rodziców naszej szkoły.

2. Strategie ewaluacyjne

Kryteria ewaluacji:

- Dostosowanie zadań SPW-P do warunków szkoły i bazy szkoły.
- Poprawność doboru zadań do realizacji założonych celów.
- Poziom realizacji zadań skierowanych na uczniów, nauczycieli i rodziców.
- Zaangażowanie nauczycieli w realizację SPW-P.
- Dostosowanie programu do wyników diagnozy.

Formy ewaluacji:

Zapisy w dziennikach szkolnych, ankiety, obserwacje, rozmowy z uczniami, nauczycielami, pedagogiem, dyrekcją i innymi pracownikami, rozmowy z uczniami, protokoły szkoleniowych rad pedagogicznych, protokoły z zebrań z rodzicami, protokoły z rad pedagogicznych, sprawozdania.

3. Sposoby opracowania i wykorzystania wyników ewaluacji

Na koniec roku szkolnego wychowawcy klas przygotowują roczne podsumowania pracy wychowawczo – profilaktycznej wg opracowanego narzędzia diagnostycznego uwzględniającego realizację założonych celów na poziomie klasy, skuteczności zastosowanych oddziaływań i potrzeb modyfikacji planów klasowych dostosowanych do potrzeb rozwojowych i środowiskowych uczniów. Na bazie tych sprawozdań i innych form ewaluacji wyszczególnionych w pkt. 2 będą wprowadzane modyfikacje programu we wrześniu kolejnego roku szkolnego.